

Cayayaanka Doogga

Các Loại Côn Trùng Trong Sân Vườn

Insectos del césped

Lawn Insects

Si kasoo horjeedda sida badanaa la aaminsanyahay, cayayaanku ma aha waxa ugu badan ee sababa burburka doogga guryaha ee California. Daryeelka doogga oo hooseeya, gaar ahaan waraabin aan ku habboonayn iyo beeritaanka sinjiga doogga ah ee aan ku habboonayn, ayaa laga yaabaa inay sababaan ama keenaan doogga oo dhinta. Waxyaabaha xanuunka dhaliya, kimiko badan ama aan ku habboonayn oo la isticmaalo sida carro nafaqeeeye iyo sunta dhirta, ama kaadida eyda ayaa iyaguna keena doogga oo dhinta oo u eg ka uu cayayaanku keeno. Cayayaan badan oo doogga ku nool ayaa faa'iido leh. Weligaa ha ku daadin sunta cayayaanka iyada oo heerka dhibaata ee cayayaan la yaqaano la xaqiijiyo. Sunta cayayaanku waxa keliya oo ay shaqeyaan haddii lagu daadiyo waqtiga ku habboon sida ku habboonna loogu daadiyo, qaar ka mid ah sunta cayayaanka ayaa laga yaabaa inay disho cayayaan wanaagsan.

Trái với những gì mọi người thường nghĩ, côn trùng thường không phải là nguyên nhân gây hại cho sân vườn ở tiểu bang California. Việc chăm sóc sân vườn không thích hợp, đặc biệt là tưới nước và trồng các loài cỏ không thích hợp thường là nguyên nhân làm cho cây cối bị bệnh hoặc chết. Các chất gây bệnh, việc sử dụng quá nhiều hoặc không thích hợp các loại hóa chất như phân bón và thuốc diệt cỏ, nước tiểu của chó cũng gây hại cho cây cỏ trong vườn giống như côn trùng. Nhiều loài côn trùng trong sân vườn rất có lợi. Không bao giờ dùng thuốc diệt côn trùng trừ khi đã biết chắc độ thiệt hại do một loại côn trùng gây hại mà quý vị biết. Các loại thuốc diệt côn trùng chỉ có tác dụng nếu dùng đúng cách vào thời điểm thích hợp. Một số loại thuốc diệt côn trùng cũng có thể diệt các loài sâu bọ có lợi.

Contrario a lo que se cree, los insectos comúnmente no causan daños al césped en California. Lo más probable que cause enfermedad y muerte es el césped mal cuidado, especialmente cuando se riega indebidamente o se usan especies de césped inadecuados. El uso indebido o excesivo de productos químicos como fertilizantes y herbicidas, la orina de perro y agentes causantes de enfermedades, producen daño al césped, parecido al que causan los insectos. Muchos insectos que habitan en el césped son benéficos. Nunca aplique un insecticida a menos que haya confirmado la presencia de una plaga en números dañinos. Los insecticidas son efectivos únicamente si se aplican de la manera y en el momento adecuados. Algunos insecticidas también pueden matar insectos benéficos.

Contrary to popular belief, insects are not a common cause of residential lawn damage in California. Poor lawn care, especially improper watering and planting inappropriate grass species, are more likely causes of unhealthy or dying lawns. Disease-causing agents, excess or inappropriate use of chemicals such as fertilizer and herbicides, or dog urine also produce lawn damage resembling that of insects. Many insects in the lawn are beneficial. Never apply an insecticide unless a damaging level of a known insect pest is confirmed. Insecticides are only effective if applied at the right time and in the right manner. Some insecticides may kill good bugs too.

Sidee ayaad u ogaanaysaa inay cayayaanku dhibaata keenaan?

- Meelaha cawl cawlan ee doogga waxa keeni kara biyo badan ama ku yar, cudur dhirta ku dhaca, kimiko si aan habboonayn loogu isticmaalay, ama kaadi ey iyo cayayaanka.
- Xaqiiji inuu ku jiro cayayaan kahor intaanad sunta cayayaanka ku shubin. Cayayaanka aadka u yaryar xididada qod, cayayaanka kale samee baadhitaanka qoynta (gadaal ka eeg.)

Kadhig dooggaaga mid caafimaad qaba adiga oo:

- Beeraya sinji doog ah oo si fiican uga baxa aagaaga
- U waraabinaya si qoto dheer oo joogto ah
- Si joogto ah u dayactiraya madaxyada qalabka biyaha firdhiya
- Oo ku daraya 3 illaa 6 rodol oo naytarojiin ah 1000kii fiit ee laba jibbaaranba sannadkii markaad nafaqaynayso.
- Hawada ku sii deynaya sannadkii mar; ka jar baarka sare haddii uu ka dheeraado 1/2 iin
- Jaraya saddexdii meeloodba meel keliya illaa iyo mid badhkii dhererka doogga markasta oo aad goonayso mishiinka jar ilkihiisana soofaynaya

Ka eeg hagaha UC ee Doogga Caafimaadka Qaba
www.ipm.ucdavis.edu

Làm thế nào để biết là côn trùng gây hại?

- Các đốm nâu trong cây cỏ trên sân vườn có thể là do tưới nước quá nhiều hoặc tưới không đủ, do bệnh thực vật, do sử dụng hóa chất không thích hợp, hoặc do nước tiểu của chó cũng như côn trùng.
- Nên kiểm tra sự hiện diện của côn trùng trước khi sử dụng thuốc diệt côn trùng. Để diệt ấu trùng, hãy đào xung quanh rễ cây, hoặc kiểm tra nồng độ để diệt các loại côn trùng khác. (Xin xem mặt sau.)

Giữ cây cỏ trong sân vườn khỏe mạnh bằng cách:

- Trồng loại cỏ phù hợp với vùng đất của quý vị
- Tưới nước xuống thật sâu và không được tưới thường xuyên
- Tiến hành bảo trì đầu vòi phun nước theo định kỳ
- Mỗi năm chỉ bón từ 3 tới 6 pound phân đạm trên mỗi 1000 feet vuông vườn
- Làm thông khí cho sân vườn hàng năm; cắt bỏ lớp mái lờm xờm nếu lớp mái này dài quá 1/2 inch
- Chỉ cắt từ một phần ba tới một nửa chiều cao của nhánh cỏ mỗi khi xén cỏ và bảo đảm là lưỡi dao của máy xén cỏ vẫn còn sắc

Xin xem Cẩm Nang Hướng Dẫn Cách Bảo Vệ Sân Vườn của UC (UC Guide to Healthy Lawns) tại địa chỉ
www.ipm.ucdavis.edu

¿Cómo saber si el daño es causado por insectos?

- Las manchas pardas en el césped pueden ser el resultado de insectos, pero también pueden ser debido a riego insuficiente o excesivo, enfermedad, uso inadecuado de productos químicos o la orina de perro.
- Antes de aplicar un insecticida, confirme la presencia de insectos en el césped. Para encontrar larvas de escarabajos, escarbe alrededor de las raíces; para otros insectos, realice la prueba de sumersión.

Para mantener el césped en buen estado:

- Plante especies de césped que crecen bien en su zona.
- Riegue abundantemente y con poca frecuencia.
- Mantenga en buen estado los grifos del sistema de riego.
- Al fertilizar, aplique anualmente no más de 3 a 6 libras total de nitrógeno por cada mil pies cuadrados.
- Anualmente oxigene el césped y quite la paja (tallos, hojas y raíces de césped viejo) si ésta sobrepasa 1/2 pulgada de grosor.
- Al podar el césped, corte no más de 1/3 a 1/2 de su altura y mantenga afiladas las cuchillas de la podadora.

How do you know if insects are causing damage?

- Brown spots in lawns can be caused by over- or under-irrigation, plant disease, improper use of chemicals, or dog urine as well as insects.
- Confirm presence of insects before applying an insecticide. For grubs, dig around roots, for other insects perform a drench test. (See reverse side.)

Keep your lawn healthy by:

- Planting grass species that do well in your area
- Irrigating deeply and infrequently
- Doing routine maintenance on sprinkler heads
- Applying only 3 to 6 pounds of actual nitrogen per 1000 square feet per year when fertilizing
- Aerating your lawn annually; remove thatch if it exceeds 1/2 inch
- Cutting only one-third to one-half of grass height at each mowing and keeping lawnmower blades sharp

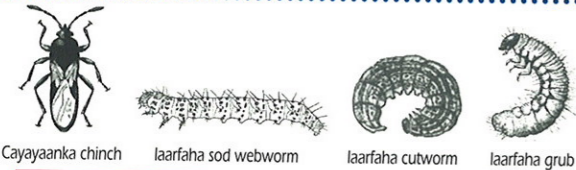
See the UC Guide to Healthy Lawns at
www.ipm.ucdavis.edu

Haddii cayayaan dhibaato keenaya la xaqiijiyo, samee waxyaabaha soo socda:

- Dooro sunta cayayaanka oo ku salaysan cayayaanka aad abbaarayso.
- Ogow nooca waxyaabaha ay ka koobantahay sunta cayayaanku ee abbaarta cayayaanka doogga ee gaar ah:
 - *Bacillus thuringiensis* (Bt) waxay dishaa diirta oo keliya, oo ay ka mid yihiin noocyada kala ah cutworms, lawn moths, iyo cayayaanka.
 - Nimatoodhada cayayaanka dilaa waxay kaantaroolaan diirta iyo cayayaanka dhasha.
 - Azadirachtin waxay kaantaroolashaa cayayaanka cutworms, armyworms, iyo laarfaha cayayaanka moths.
 - Imidacloprid waxay wax ka tartaa cayayaanka yaryar ee ku dhasha doogga.
 - Pyrethroids (sida cyfluthrin, bifenthrin) waa cayayaan dile sun ah oo dila cayayaanka chinch, moths iyo cutworms, laakiin waxa kale oo ay dilaan cayayaanka faa'iidada leh waana in la iska daayaa.
- Caawimo ka hel Qaybta Iskaashiga ee UC.

SIDA LOO SAMEEYO BAADHITAANKA QOYAANKA

- Ku qas 3-4 qaado oo ah dareeraha weelka lagu maydho 2 galaan oo biyo ah.
- Labada galaan ku daadi 1 yaardi oo laba jibbaaran oo doogga ah.
- Eeg muddo 10 daqiiqo ah oo tiri inta ay tahay tirada cayayaanka armyworms, cutworms, moths laarfa ee dusha u soo baxa.
- Daawee meesha haddii tirada cayayaanku ay ka bataan 5 armyworms ama cutworms ama 15 moths yaadhki labada jibbaaranba.

Cayayaanka chinch laarfaha sod webworm laarfaha cutworm laarfaha grub

Isticmaal hababka aan **KIMIKADA AHAYN** iyo sunta xasharaadka ee **UGU SUNTA YAR. WAAYO?** Biyaha wasakhaysan ee maraya gurigaaga agtiisa iyo beerta waxay sidaan biyo ay ku jiraan sunta xasharaadka oo wasakheeya laagaheena, dooxooyinkeena, harooyinkeena iyo badaheenna.

Wax badan ka ogow tayada biyaha ee gobolka San Diego adiga oo booqanaya www.ThinkBlueSD.org & www.ProjectCleanWater.org. Macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan cayayaanka, booqo Jaamacadda California IPM websaytka ah www.ipm.ucdavis.edu, ama kala xidhiidh UCCE Master Gardeners (858) 694-2860, Isniin-Jimce, 9ka subaxnimo illaa iyo 3da galabnimo.

Waa biyaha waxa isku keen xidhaa!

Nếu xác định được mức độ thiệt hại do côn trùng gây ra, hãy áp dụng các biện pháp sau đây:

- Chọn một loại thuốc diệt côn trùng tùy vào loài côn trùng gây hại mà quý vị muốn diệt.
- Tìm hiểu xem các thành phần nào trong thuốc diệt côn trùng chuyên diệt các loài côn trùng cụ thể trong sân vườn nhà mình:
 - *Bacillus thuringiensis* (Bt) chỉ có tác dụng diệt sâu bướm, trong đó bao gồm sâu ngài, sâu bướm sống trong sân vườn, và bướm nâu.
 - Các loại giun tròn tấn công côn trùng có tác dụng diệt sâu bướm hoặc ấu trùng.
 - Azadirachtin có tác dụng diệt sâu ngài đêm, armyworms, và ấu trùng của sâu bướm sống trong sân vườn.
 - Imidacloprid có tác dụng diệt ấu trùng non của sâu bướm sống trong sân vườn.
 - Pyrethroids (thí dụ như cyfluthrin, bifenthrin) là các loại thuốc diệt côn trùng độc hại phổ biến, có tác dụng diệt các loài rệp, sâu bướm sống trong sân vườn, và sâu ngài, nhưng cũng diệt các loài côn trùng có lợi.. Nên tránh dùng các loại thuốc này.
- Liên lạc với UC Cooperative Extension để nhờ giúp đỡ.

CÁCH KIỂM TRA NỒNG ĐỘ

- Pha 3-4 muỗng canh nước rửa chén với 2 gallon nước.
- Tưới đều 2 gallon nước đó trên 1 yard vuông sân vườn.
- Theo dõi vùng đó trong 10 phút và đếm số sâu bướm, sâu ngài đêm hoặc ấu trùng của sâu bướm sống trong sân vườn xuất hiện trên bề mặt.
- Chỉ xử lý vùng đó nếu mỗi yard vuông có nhiều hơn 5 con sâu bướm hoặc sâu ngài hoặc 15 con sâu bướm sống trong sân vườn.

con rệp ấu trùng của sâu kéo màng sống trong đất ấu trùng của sâu ngài đêm ấu trùng giòi

Sử dụng các phương pháp diệt kiến **KHÔNG CÓ HÓA CHẤT** và chất diệt côn trùng **ÍT ĐỘC HẠI NHẤT. TẠI SAO?** Vì nước thải từ khu vực xung quanh nhà và vườn của quý vị sẽ mang theo nước có chứa thuốc diệt côn trùng và gây ô nhiễm cho sông, hồ, suối và đại dương của chúng ta.

Tìm hiểu thêm về phẩm chất nguồn nước khu vực San Diego tại: www.ThinkBlueSD.org & www.ProjectCleanWater.org. Để biết thêm chi tiết các loài gây hại, xin tới trang web của University of California IPM tại địa chỉ: www.ipm.ucdavis.edu hoặc gọi UCCE Master Gardeners tại số: (858) 694-2860, Thứ Hai tới Thứ Sáu, 9 giờ sáng tới 3 giờ chiều

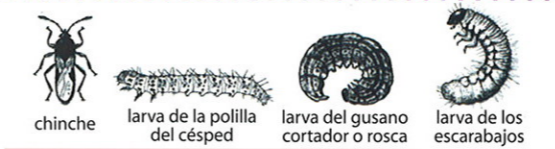
Chính nước là nguồn liên kết chúng ta!

Si confirma que hay suficientes insectos para causar daño:

- Escoja el insecticida de acuerdo al insecto a controlar.
- Averigüe cuáles son los ingredientes de los insecticidas que controlan específicamente cada insecto del césped:
 - El *Bacillus thuringiensis* (Bt) mata únicamente a orugas, incluyendo el gusano cortador o rosca, la polilla del césped y ciertas mariposas.
 - Los nemátodos que atacan insectos controlan orugas y las larvas de los escarabajos.
 - El "Azadirachtin" controla gusanos cortadores, gusanos militares y larvas de la polilla del césped.
 - El "Imidacloprid" es efectivo contra las larvas pequeñas de los escarabajos.
 - El acefate y la permetrina son insecticidas de toxicidad de amplio espectro que matan chinches, polillas del césped y gusanos cortadores, pero también matan insectos beneficiosos.
 - Obtenga asesoría en la Extensión Cooperativa de la Universidad de California.

Cómo llevar a cabo la prueba de sumersión

- Mezcle 3 a 4 cucharadas de detergente líquido para platos en dos galones de agua.
- Aplique de manera uniforme los dos galones a una yarda cuadrada de césped.
- Observe la zona por 10 minutos y cuente el número de gusanos militares, gusanos cortadores o polillas del césped que salen a la superficie.
- Trate la zona únicamente si cuenta más de 5 gusanos cortadores o militares o 15 polillas del césped por yarda cuadrada.

chinche larva de la polilla del césped larva del gusano cortador o rosca larva de los escarabajos

"Utilice métodos no químicos y los pesticidas menos tóxicos. ¿PORQUÉ? Los escurrimientos de tu casa y jardín llevan agua contaminada de pesticidas que contaminan nuestros arroyos, ríos, lagos y océano."

"Aprende más sobre la calidad de agua en la región de San Diego en: www.ThinkBlueSD.org & www.ProjectCleanWater.org. Para más información sobre el control de plagas visite la página de IPM de la Universidad de California a: www.ipm.ucdavis.edu o a los "Jardineros Expertos" al teléfono: (858) 694-2860, de lunes a viernes de 9 a.m. a 3 p.m."

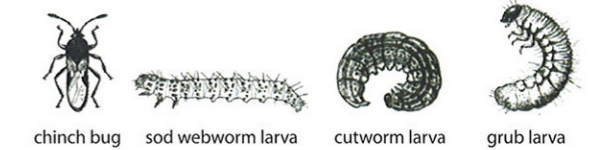
¡Es el agua que nos enlace!

If a damaging level of insects is confirmed, do the following:

- Choose an insecticide based on the pest you're targeting.
- Find out which insecticide ingredients target specific lawn insects:
 - *Bacillus thuringiensis* (Bt) kills only caterpillars, including cutworms, lawn moths, and skippers.
 - Insect-attacking nematodes control caterpillars or grubs.
 - Azadirachtin controls cutworms, armyworms, and larvae of lawn moths.
 - Imidacloprid is effective against young lawn grubs.
 - Pyrethroids (e.g., cyfluthrin, bifenthrin) are broadly toxic insecticides that kill chinch bugs, lawn moths, and cutworms, but also kill beneficial insects and should be avoided.
- Get help from UC Cooperative Extension.

HOW TO PERFORM A DRENCH TEST

- Mix 3-4 tablespoons of dishwashing liquid to 2 gallons of water.
- Evenly apply the 2 gallons to 1 square yard of your lawn.
- Monitor the area for 10 minutes and count the number of armyworms, cutworms, or lawn moth larvae that rise to the surface.
- Treat the area only if insect numbers exceed 5 armyworms or cutworms or 15 lawn moths per square yard.

chinch bug sod webworm larva cutworm larva grub larva

Use **NON-CHEMICAL** methods & **LEAST TOXIC** pesticides. **WHY?** Runoff from around your home and garden carries water containing pesticides that pollute our streams, rivers, lakes and oceans.

Learn more about San Diego regional water quality at: www.ThinkBlueSD.org & www.ProjectCleanWater.org. For more pest information visit the University of California IPM website at: www.ipm.ucdavis.edu or the UCCE Master Gardeners at: (858) 694-2860, Mon-Fri, 9 a.m. to 3 p.m.

It's the water that connects us!